

JUSTISDEPARTEMENTET	
02 MAI 2005	
SAKSNR.:	200502898
AVD/KONT/GEN:	RBA RBA+T3/JK
DOK.NR.	005
ARKIVKODE:	627

Justis- og politidepartementet
Akersgt 42
PB 8005 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse fra Nasjonal støttegruppe etter flomkatastrofen

1.

Livet er dramatisk endret for mange etter at flodbølgekatastrofen inntraff morgenen den 26. desember. Representantene i Støttegruppen etter flodbølgekatastrofen har enten mistet noen, vært tilstede og overlevd katastrofen eller på annen måte blitt sterkt berørt av det som skjedde. Det katastrofale har bundet oss sammen. Vi har således tilegnet oss en rekke felles opplevelser og erfaringer.

2.

De involverte nordmenn har alle hatt ulike oppfatninger av hvorledes Norske myndigheter håndterte flodbølgekatastrofen. Felles for alle er at hver og en har sin egen sterke personlige opplevelse av det som skjedde, og det er følgelig krevende å gi en felles evaluering av situasjonen.

Av denne grunn var det tilfredsstillende å få et uavhengig utvalg som grundig har gått gjennom Norske myndigheters håndtering av katastrofen. Vi har hatt gode erfaringer med evalueringsutvalgets prosess og mener at utvalget har gjort en grundig jobb.

- De har bl.a :
- Godt og bredt sammensatt utvalg med bred erfaring
 - Intervjuet mange med bred erfaring fra krisen
 - Underbygget fakta om at mange nordmenn er på reise fot rundt omkring i verden.
 - Sett på de juridiske rettigheter nordmenn har i utlandet
 - Vurdert beredskapsplaner som skal ligge i bunn av en krisehåndtering
 - Sammenlikner Norges håndtering med 5 andre land

Rapporten er dekkende for Støttegruppens oppfatning av hendelsesforløpet og myndighetenes håndtering av katastrofen.

Rapporten fremstår som en form for oppreisning da de rammede nå ser ut til å blitt tatt på alvor i en langt større grad enn det som var tilfellet før rapporten forelå. De mangler som pårørende og berørte har påpekt i form av sviktende kommunikasjon / informasjon og ledelse er verifisert gjennom rapporten.

3.

Noen punkter vi dog finner det nødvendig å utdype.

Perioden som ble evaluert

Rapportens største begrensning ligger i at den i all hovedsak kun dekker de to første ukene etter at katastrofen inntraff. Selv om dette er dekkende for å få evaluert den akutte fasen som oppstod etter 26. desember, var katastrofen på mange måter ikke over for de involverte på dette tidspunktet. Søk og idenitifisering av omkomne pågikk fremdeles og svært få av de omkomne var sendt tilbake til Norge. I tillegg var helsevesenets oppfølging av de rammede så vidt kommet i gang (med unntak av skadede som ble lagt inn til behandling direkte etter hjemkomst). Spesielt helsevesenets oppfølging må derfor ses i et lengre perspektiv og deres evaluering må tas med i en videre helhetsvurdering.

Arv og Arveavgift

I tillegg bør dagens ordninger med tanke på lovgiving rundt arv og arveavgift gjennomgås med bakgrunn i erfaringer fra hvordan dette har gitt utslag hos familier som mister mange medlemmer på en slik brå og uventet måte.

Frivillige som ressurs

Det viste seg at mange stilte sine ressurser og evner til rådighet i de førset kritiske døgn og ville hjelpe til.

Vi føler at norske myndigheter ikke evnet å ta i bruk disse ressursene i tilfredstillende grad.

Holdning ovenfor de rammede

Frivillige, pårørende og overlevende som var i Thailand i ukene etter katastrofen hadde ulikt møte med det offentlige Norge. Flere pårørende opplevde en holdning fra både Ambassadens folk og helsepersonell som føltes umyndiggjørende og nedlatende. Selv om en har vært gjennom mye og evt. mistet noen må enkeltmennesker ikke fratas sin integritet. Det er viktig at hjelpepersonell respekterer den enkelte rammedes rett til å foreta sine egne valg i en krisesituasjon. Flere rammede opplevde å bli overkjørt av eksperter med tanke på hva som er riktig. Noen ble nektet å se sine avdøde og andre ble presset til å reise hjem fra Thailand.

En hyppig utskifting av helsepersonell føltes også som en belastning for noen. Det å hele tiden presentere sin historie til nytt helsepersonell, kan være frustrerende og uheldig.

Nye Kripos

Nye Kripos gjorde en stor innsats i feltet i Thailand og vi i støttegruppen har bare gode erfaring med deres innsats ved søk og identifisering.

Likevel var det mye frustrasjon angående deres informasjonshåndtering i Norge. Nye Kripos ga ved flere anledninger ut opplysninger i media vedrørende rutiner og tidsrammer for identifisering samt hjemsendelse av omkomne, uten at de pårørende fikk tilgang til samme informasjon i forkant. Man opplevde også en dårlig intern kommunikasjon mellom gutta i felten og administrasjonen i Norge.

De pårørende har jevnt over god erfaring med opprettelsen av politikontakter. Dette fungerte bra i de tilfelle politikontaktene fikk tilgang på informasjon, men var uheldig og fremsto som et unødvendig ledd ved de tilfelle de pårørende selv ved direkte kontakt med for eksempel Nye Kripos fikk bedre informasjon enn det som ble formidlet til politikontaktene.

Sjømannskirken og Den Norske kirke

Støttegruppen har hatt et meget godt samarbeid med Sjømannskirken og også Det Norske Misjonselskap i Phuket. En samkjøring av Støttesenter og Sjømannskirkens kontor har vært positivt. I Norge opplevde nok mange god støtte og hjelp fra den Norske kirke. Men det er et eksempel på for mye innblanding i privat sorg. En må derfor skille mellom det offentlige behov for å bearbeide en slik nasjonal hendelse og privat sorg og det private rom.

4

Vi føler at Evalueringsrapporten i stor grad kan brukes som arbeidsdokument for utarbeidelsen av en fremtidig krisehåndteringsplan.

Nasjonal Støttegruppe etter flomkatastrofen

Oslo, 2.mai, 2005